

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Innkalling

Utvalg: Kommunalt råd for eldre
Møtested: Formannskapssalen
Dato: 04.02.2021
Tid: Kl. 10:00 - 15:00

Eventuelt gyldig forfall må meldes snarest på tlf.: 77 71 92 00 eller SMS.

Varerepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Olderdalen, 26.01.2021

Reidar Breivik
leder

Ina Engvoll
sekretær

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
	Referatsak:
01/21	Helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning - handlingsplan 2020 – 2023
	Politisk sak:
02/21	Høring - Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune

Referatsak fra helse- og omsorgssjef

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for oppvekst og omsorg	
01/21	Kommunalt råd for eldre	04.02.2021
	Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse	
	Samepolitisk utvalg	

Helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning - handlingsplan 2020 – 2023

Kommunedirektørens innstilling:

Saken tas til orientering

Bakgrunn for saken:

USHT Troms og USHT Sápmi/ Samisk har et tett samarbeid og deres overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Váibmogiella/Hjertespråket – NOU 2016:18 - Samisk språkbruk i helse- og omsorgssektoren stadfester at samiske pasienter har rett på å få helse- og omsorgstjenester på sitt eget morsmål uansett hvor i landet de bor i. Dette er en pasientrettighet som må løftes høyt og etterleves på alle nivå i tjenesten. Det er også nødvendig med veiledning og kompetanseheving for helsepersonell i samisk kultur, kulturforståelse og hva det innebærer også for helse- og omsorgstjenestens oppgaver. Utviklingssentrene skal i fellesskap bidra til at de kommunale helse- og omsorgstjenestene fornyer og forbedrer seg også innenfor de felt som spesielt angår pasienter og brukere med samisk tilhørighet og bakgrunn. For å oppnå dette må tjenestetilbudet utvikles i nært samarbeid med alle brukergrupper og deres pårørende, og det må omfatte forbedringsarbeid både på tjeneste- og systemnivå.

Satsningen innen dette området baserer seg i første omgang på sentrenes samarbeidsavtaler med Kåfjord kommune, men målet er en gradvis spredning til de øvrige kommunene i Nord- Troms. Kåfjord Kommune er en samisk språkforvaltningskommune noe som innebærer at samisk og norsk språk skal være likestilt. Kommunen har også et aktivt forhold til den sjøsamiske kulturen, noe som vil være viktig å ta med inn i helsetjenesten.

For å koordinere arbeidet opp mot tjenestens daglige drift, vil det bli utarbeidet mer detaljert planer (se vedlegg) og årshjul for aktiviteter basert blant annet på årstidene og deres betydning i den sjøsamiske tradisjonen. For detaljer – se vedlagte oversikter over gjennomførte tiltak. Disse vil bli fortløpende oppdatert i innsatsperioden.

Hensikt/mål:

Hensikten med satsningen er å øke kulturforståelsen og kunnskapen hos helsepersonell som skal yte helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning, slik at de er beviste på hvilke innvirkninger samisk kultur og bakgrunn kan ha i forhold til den enkelte.

Organisering:

Ansvarlig USHT Troms og Finnmark (Troms): Lisbeth Remlo

Ansvarlig USHT Sápmi/ Samisk: Kristine Gaup Grønmo

Ansvarlig Kåfjord kommune/ Nord Troms: Birgitte Olsen/ Linn Sylvi Steinnes

Arbeidsgruppe: Birgitte Olsen, Karin Leiros, Linn Sylvi Steinnes, Gro Sørland, Lisbeth Remlo

Styringsgruppe: Trond Skotvold, Kristine Gaup Grønmo og Toril Bülow

Referanse-/ ressursgruppe og aktuelle samarbeidspartnere:

Sametinget Várdobáiki – samisk senter

Senter for nordlige folk

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet / SOF Nord

Aldring og helse

Lokale lag og foreninger i Kåfjord/ Nord- Troms

Saksutredning/Begrunnelse for vedtaket

«Skriv her»

Vedlegg:

Helse og omsorgstjenester til den samiske befolkning

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
02/21	Kommunalt råd for eldre	04.02.2021
	Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse	
	Samepolitisk utvalg	

Høring - Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune

Kommunedirektørens innstilling:

Saken legges frem uten innstilling

Bakgrunn for saken:

Viser til vedlagte planprogram.

Kåfjord kommune har pr. i dag «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023».

Denne

ble vedtatt i 2013 og er ikke revidert/oppdatert siden.

Arbeidet med ny kommunedelplan er startet, og ihht. Plan- og bygningsloven skal det utarbeides

et planprogram som grunnlag for dette arbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for

medvirkning.

Denne sendes derfor ut til alle høringsinstanser nevnt i planprogrammets medvirkningsdel, og vil

i tillegg bli gjort tilgjengelig på kommunens hjemmeside og på Servicekontoret.

Høringsfrist var 18. januar 2021, men for utvalg som har første møte etter denne fristen er høringsfrist utsatt til møtedato.

Saksutredning/Begrunnelse for vedtaket

«Skriv her»

Vedlegg:

Høring - Følgelbrev

Mottakere PDF

Planprogram, korrigert desember 2020

Særutskrift

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for oppvekst og omsorg	
	Kommunalt råd for eldre	
	Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse	
	Samepolitisk utvalg	

Helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning - handlingsplan 2020 – 2023

Kommunedirektørens innstilling:

Saken tas til orientering

Bakgrunn for saken:

USHT Troms og USHT Sápmi/ Samisk har et tett samarbeid og deres overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Váibmogiella/Hjertespråket – NOU 2016:18 - Samisk språkbruk i helse- og omsorgssektoren stadfester at samiske pasienter har rett på å få helse- og omsorgstjenester på sitt eget morsmål uansett hvor i landet de bor i. Dette er en pasientrettighet som må løftes høyt og etterleves på alle nivå i tjenesten. Det er også nødvendig med veiledning og kompetanseheving for helsepersonell i samisk kultur, kulturforståelse og hva det innebærer også for helse- og omsorgstjenestens oppgaver.

Utviklingssentrene skal i fellesskap bidra til at de kommunale helse- og omsorgstjenestene fornyer og forbedrer seg også innenfor de felt som spesielt angår pasienter og brukere med samisk tilhørighet og bakgrunn. For å oppnå dette må tjenestetilbudet utvikles i nært samarbeid med alle brukergrupper og deres pårørende, og det må omfatte forbedringsarbeid både på tjeneste- og systemnivå.

Satsningen innen dette området baserer seg i første omgang på sentrenes samarbeidsavtaler med Kåfjord kommune, men målet er en gradvis spredning til de øvrige kommunene i Nord- Troms. Kåfjord Kommune er en samisk språkforvaltningskommune noe som innebærer at samisk og norsk språk skal være likestilt. Kommunen har også et aktivt forhold til den sjøsamiske kulturen, noe som vil være viktig å ta med inn i helsetjenesten.

For å koordinere arbeidet opp mot tjenestens daglige drift, vil det bli utarbeidet mer detaljert planer (se vedlegg) og årshjul for aktiviteter basert blant annet på årstidene og deres betydning i den sjøsamiske tradisjonen. For detaljer – se vedlagte oversikter over gjennomførte tiltak. Disse vil bli fortløpende oppdatert i innsatsperioden.

Hensikt/mål:

Hensikten med satsningen er å øke kulturforståelsen og kunnskapen hos helsepersonell som skal yte helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning, slik at de er beviste på hvilke innvirkninger samisk kultur og bakgrunn kan ha i forhold til den enkelte.

Organisering:

Ansvarlig USHT Troms og Finnmark (Troms): Lisbeth Remlo

Ansvarlig USHT Sápmi/ Samisk: Kristine Gaup Grønmo

Ansvarlig Kåfjord kommune/ Nord Troms: Birgitte Olsen/ Linn Sylvi Steinnes

Arbeidsgruppe: Birgitte Olsen, Karin Leiros, Linn Sylvi Steinnes, Gro Sørland, Lisbeth Remlo

Styringsgruppe: Trond Skotvold, Kristine Gaup Grønmo og Toril Bülow

Referanse-/ ressursgruppe og aktuelle samarbeidspartnere:

Sametinget Várdobáiki – samisk senter

Senter for nordlige folk

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet / SOF Nord

Aldring og helse

Lokale lag og foreninger i Kåfjord/ Nord- Troms

Saksutredning/Begrunnelse for vedtaket

«Skriv her»

Vedlegg:

Helse og omsorgstjenester til den samiske befolkning

Helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning Aktiviteter 2020 - 2021

Aktiviteter	Tid og sted	Ansvar/ressurser	Merknad
Etablere arbeidsgruppe lokalt Kontakte USHT Sápmi/ Samisk Avklare andre aktuelle samarbeidsparter. Møte med samarbeidsparter. <ul style="list-style-type: none"> - Senter for nordlige folk, - Várdobáiki, - SOF nord - Aldring og helse - Flere	Vår 2020	Linn Sylvi Toril Birgitte Kristine Lisbeth, Toril	Gjennomført
Arrangere «Åpen dag» med tema <i>Samisk språk og kulturforståelse</i> Mulig tema: <ul style="list-style-type: none"> - Samisk kultur generelt og i helseperspektiv spesielt - Kulturelle tradisjoner og aktiviteter - Pårørendes rolle Arrangere «Fagdag» for spesielt ansatte Tema: <i>Samisk språk og kulturforståelse</i> Basis som: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er samisk kultur generelt og i helseperspektiv spesielt</i> - <i>Sykdomsforståelse</i> - <i>Historie og tradisjoner</i> - <i>Språk</i> <i>Vi reiste som samer og kom hjem som nordmenn.</i> Gi opplæring til ansatte i bruk av lommeopplæreren fra Porsanger Gi opplæring i bruk av Kulturveilederen (Kristine) Starte konkrete tiltak på Kåfjord Helse- og omsorgssenter <ul style="list-style-type: none"> - Stell	Sept 2020 (Uke 37, 38, 40) Kåfjord - Storstua	Birgitte, Lisbeth Kristine Sametinget ved Lisbeth Skoglund SOF/UIT? Aldring og helse <i>Gunn Tove Minde?</i> Kristine (?) Kristine Linn Sylvi og Karin	Omfang vil avhenge av om vi har fått tildelt midler fra Helsedirektoratet Målgruppe: Helsepersonell, pårørende og andre interesserte. Frivillighetssentralen, frivillige, Røde Kors, Helse og omsorgsutvalget, andre politikere, presten Richard Svanen, Lokal idedugnad for å få tak i aktuelle personer, <ul style="list-style-type: none"> - Bruke egen programkomite? - Årshjul etter ide fra Nesseby? Konkret på «TID-avdelingene» jfr Leve hele livet

**Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester**

**Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni**

- Tradisjonsmat			
- Innrede «duodji-rom»			

Saksframlegg

--	--	--

Høring - Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune

Kommunedirektørens innstilling:

Saken legges frem uten innstilling

Bakgrunn for saken:

Viser til vedlagte planprogram.

Kåfjord kommune har pr. i dag «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023».

Denne

ble vedtatt i 2013 og er ikke revidert/opdatert siden.

Arbeidet med ny kommunedelplan er startet, og ihht. Plan- og bygningsloven skal det utarbeides

et planprogram som grunnlag for dette arbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for

medvirkning.

Denne sendes derfor ut til alle høringsinstanser nevnt i planprogrammets medvirkningsdel, og vil

i tillegg bli gjort tilgjengelig på kommunens hjemmeside og på Servicekontoret.

Høringsfrist var 18. januar 2021, men for utvalg som har første møte etter denne fristen er høringsfrist utsatt til møtedato.

Saksutredning/Begrunnelse for vedtaket

«Skriv her»

Vedlegg:

Høring - Følgebrev

Mottakere PDF

Planprogram, korrigert desember 2020

Særutskrift

Høringsinstanser jf. vedlegg

Du čujuhus/Deres ref:

Min čuj./Vår ref
2020/35-5

Arkiivačoavdda/Arkivkode
G90

Beaivi/Dato
07.12.2020

Høring - Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune

Kåfjord Utvalg for oppvekst og omsorg vedtok den 05.03.2020, i sak 10/20, å sende planprogrammet for Helse- og omsorgsplanen ut på høring. Prosessen med planen ble forsinket på grunn av omprioriteringer og nasjonale begrensninger som inntrådte på grunn av Covid 19.

Høringsfristen settes til 6 uker, med **høringsfrist 20.01.2021**. Plandokumentene legges ut til offentlig ettersyn i samme periode. Innspill til planprogrammet sendes til Kåfjord kommune pr. epost: postmottak@kafjord.kommune.no, eller pr. post: Kåfjord kommune, Postboks 74, 9148 Olderdalen

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Trond Skotvold (s.)
Kommunalsjef Helse og omsorg
Tlf.: 77 71 92 11

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga /
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Jus háliidat makkárge oktavuoda ossodagain dán áššis, de čujut áššenummárii / Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2020/35-5

Vedlegg

- 1 Særutskrift fra UOO
- 2 Planprogram for Plan for Helse- og omsorg (datoer korrigert desember 2020)
- 3 Mottakere

Poastačujuhus/Postadresse:
Postboks 74, 9148 Olderdalen

Fitnančujuhus/Besøksadresse:
Øverveien 2, 9146 Olderdalen

Telefovdna/Telefon Sentralbord:
77 71 92 00

Báŋkokontu/Bankkonto:
4785 07 00024

E-poasta/E-post:
postmottak@kafjord.kommune.no

Interneahtta/Internett:
www.kafjord.kommune.no

Organisašuvdnanr/Org.nr:
940 363 586

Mottakere jf. planprogrammet

Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Oppvekstetaten og kulturkonsulenten i Kåfjord kommune
Råd for eldre og Kåfjord kommune
Råd for funksjonshemmede i Kåfjord kommune
Plan, utvikling og driftsetaten i Kåfjord kommune
Troms og Finnmark fylkeskommune
Ungdomsrådet i Kåfjord kommune
Offentlig høring
ADHD Norge:
A-larm Bruker- og pårørende organisasjon
Barn av rusmisbrukere - BAR
Dysleksi Norge
For Fangers Pårørende
Foreningen for muskelsyke
Foreningen VCFS - Digeorge Syndrom (22Q11 delesjon)
Hørselshemmedes Landsforbund
Ivareta - pårørende berørt av rus
Leieboerforeningen
Marborg
Mental Helse
Nettverk etter soning
Norges Blindforbund
Norges Handikapforbund
Norges Myalgisk Encefalopati Forening Norges ME-forening)
Norges Parkinsonsforbund
Norsk Forbund for utviklingshemmede
Norsk Revmatikerforbund
Norsk Tourette Forening
RIO Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon
Wayback
Nordtroms friluftsråd
Universitetssykehuset Nord-Norge, samhandlingsavdelingen
Pasient- og brukerombudet i Troms
Samepolitisk utvalg Kåfjord
Senter for nordlige folk
Sametinget
USHT Samisk
USHT Troms
A/L Birtavarre samfunnshus
Birtavarre husflidslag
Birtavarre Røde Kors
Birtavarre Røde Kors Hjelpekorps
Birtavarre/Kåfjorddalen/Trollvik grendeutvalg
Birtavarre skogsveivedlikeholdsforening
Djupvik båtforening
Djupvik/ Nordmannvik grendeutvalg
Djupvik/ Nordmannvik grendehus
Goikebiergu
Indre Kåfjord grunneierlag

Indre Kåfjord idrettslag
Indre Kåfjord pensjonistforening
Indre Kåfjord sauesankelag
Ivgu Sàmesearvi
KAMM grendeutvalget for Manddalen,
Skardalen og Nordnes
Kultur og næring i Indre Kåfjord
Kultursenteret SA
Kåfjord snøscooterforening
Kåfjorddalen grendehus
Kåfjorddalen skiløperforening
Kåfjordkoret
Kåfjord Idrettsråd
Kåfjord kvenforening/Kaivuonon Kveeniseura
Kåfjord musikkorps
Kåfjord revmatikerforening
Kåfjord skytterlag
LHL Kåfjord
Manddalen båtforening
Manddalen husflidlag grenebua
Manddalen jeger- og fiskerforening
Manddalen motorcrossklubb
Manddalen sanitetsforening
Manddalen sentrumsforening
Manddalen ungdoms- og idrettslag
Nordmannvik grendelag
Norges astma- og allergiforbund,
avdeling Nord-Troms
Olderdalen grendeutvalg
Olderdalen grunneierlag
Olderdalen husflidslag
Olderdalen idrettsklubb
Olderdalen jeger- og fiskerforening
Olderdalen snøscooterforening
Røde Kors Omsorg
Sámi Lávlunjoavku
Skardalen bygde- og kulturlag
Ytre Kåfjord idrettslag
Ytre Kåfjord pensjonistforening
Ytre Kåfjord snøscooterklubb

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

2020

Planprogram for Plan for Helse-
og omsorg i Kåfjord kommune.

Trond Skotvold
Kåfjord kommune

Innhold

Om planprogram og kommunedelplan.....	1
Innledning	1
Beskrivelse av planprosessen:.....	2
Tidsplan	2
Bakgrunn	3
Overordnede planer og strategier	3
Gjennomføring og planarbeid	4
Tema for helhetlig helse- og omsorgsplan.....	4
Organisering.....	6
Datainnsamling	6
Definisjoner	6
Medvirkning	7
Høringsinstanser:	7
Referanser	7

Om planprogram og kommunedelplan

Kåfjord kommune har pr i dag «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023». Denne ble vedtatt i 2013 og er ikke revidert/oppdatert siden. Ny kommunedelplan planlegges nå utarbeidet. I henhold til Plan- og bygningsloven skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning. I den innledende delen skal eksisterende «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023» evalueres og resultater fra dette arbeidet skal innarbeides i den nye kommunedelplanen.

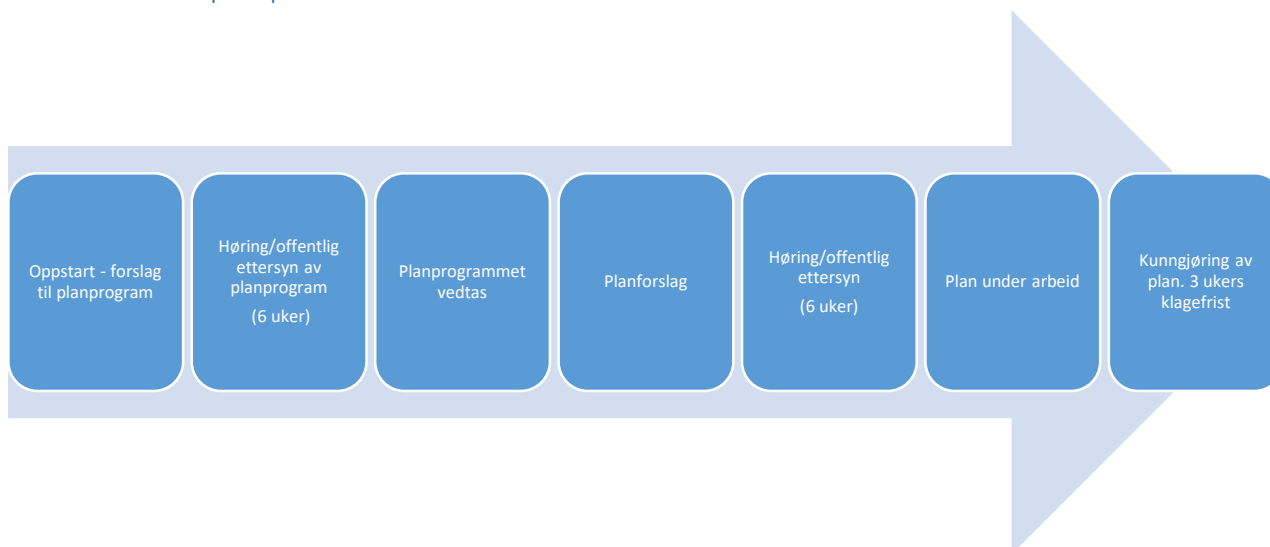
Innledning

Alle innbyggere i en kommune kommer på ett eller annet tidspunkt innom helse- og omsorgstjenestene. Sektoren har et livsløpsperspektiv helt fra omsorgen for det ufødte barnet til livets avslutning. Planen skal derfor dekke aldersspennet fra det ufødte barn til omsorg ved livets slutt. Helse- og omsorgssektoren er den økonomisk største sektoren i en kommune, og representerer svært mange arbeidsplasser samt et mangfold av tjenester og tilbud til kommunens innbyggere. I tillegg til de tradisjonelle tjenestene innen helse- og omsorgssektoren, er det også i et folkehelseperspektiv viktig å se på andre kommunale tjenestetilbud som for eksempel bibliotek, boliger, oppvekstvilkår, fritidstilbud og barnevern som skal bistå til å støtte og gi innbyggerne i en kommune et godt liv. Planprosessen «Helhetlig helse- og omsorgsplan» er nedfelt i kommunal planstrategi.

2019 (Kåfjord kommune, 2017). Planprosessen for en kommunedelplan er regulert av plan og bygningsloven §§ 11-1 (2010). Planen berører helse- og omsorgstjenester, oppvekstvilkår og folkehelseperspektiv, planen blir derfor delvis sektorovergripende.

Beskrivelse av planprosessen:

Tidsplan

Planarbeidet vil bli utført fra februar 2020 til november 2021.

År	2020		2021									
Milepæl/måned	02	03	01	02	03	04	05	06	07	08	10	11
Utkast planprogram/ innhold	■											
Behandling og vedtak i UOO		■										
Offentlig ettersyn/høring (6 uker)			■	■								
Planprogram vedtas i UOO					■							
Planforslag til UOO						■						
Offentlig ettersyn/høring (6 uker)							■	■				
Justering/ korrigering									■			
Behandling og vedtak i UOO										■		
Vedtak i Kåfjord kommunestyre											■	
Kunngjøring (3 ukers klagefrist)												■

Planen har en tidshorisont på fire år: 2021 – 2024 og vil bli rullert årlig. Planen vil bli politisk gyldig i fire år etter vedtak i Kommunestyret.

Bakgrunn

Helhetlig helse- og omsorgsplan skal definere mål og legge føringer for hvordan tilbudet innen helse- og omsorgssektoren for innbyggerne i Kåfjord kommune skal være i neste fireårsperiode. Planen skal gi overordnede strategier og føringer. Planen har perspektiv «fra vugge til grav» og skal beskrive strategier og tiltak for alle aldersgrupper så vel som forebygging av sykdomsutvikling. Dette innbefatter både tilbud som gis av kommunen, men også tjenester som gis av andre etater og virksomheter og som samarbeider med Kåfjord kommune. Planen presenterer en beskrivelse av de ulike tjenester innen helse- og omsorgssektoren i Kåfjord kommune. I tillegg skal det utarbeides virksomhetsplaner for de ulike enhetene. Framtidig demografisk utvikling tilsier sterk vekst i den eldre befolkningen. En ser økning i utfordringer knyttet til rus og psykisk helse, samt at tjenestene og målgruppen for funksjonshemmede endrer karakter. Samhandlingsreformen, nasjonale planer og nye lovkrav tilsier at oppgaver og tjenestetilbud i stor grad skal løses i kommunene, der pasienten/brukeren bor. Det vil være nødvendig å sette økt fokus og innsats mot helsefremmende og forebyggende arbeide for å dempe eller utsette behovet for helse- og omsorgstjenester. Tjenestene skal i større grad utformes med brukermedvirkning i nært samarbeid med pasienter, brukere og deres pårørende. I tillegg skal det i større grad en tidligere fokuseres på pårørendestøtte, deriblant opplæring og veiledning av pårørende som ivaretar omsorgen for sine nærmeste. Utvikling av digitale og nye teknologiske løsninger skal tas i bruk og dette vil blant annet gi nye muligheter for at den enkelte bruker skal kunne bo i eget hjem så lenge som mulig. Som følge av de endringene kommunen står overfor må det også settes særskilt fokus på rekruttering og kompetanseutvikling for ansatte i hele helse- og omsorgsetaten.

Overordnede planer og strategier

Planen skal bygge på tidligere arbeid i kommunens gjeldende planverk. I tillegg skal en helhetlig helse- og omsorgsplan knyttes opp mot tidligere planarbeid og nasjonale føringer som er gitt i lovverk, forskrifter, utredninger, veiledere og rundskriv. Lokale reglement og forskrifter er også viktige her.

- Demensplan 2020 «Et mer demens vennligsamfunn»
- Forordning 2016/679 «Personvernforordningen» (EU)
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet 2015 – 2020
- Prop. 15 S (2016 – 2020) «Opptappingsplan for rusfeltet»
- Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017 – 2022) «Mestre hele livet»
- St.mld 19 (2014 – 2015) «Folkehelsemeldingen»
- St.mld 25 (2005 – 2006) «Mestring, muligheter og mening»
- St.mld 26 (2014-2015) «Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet»
- St.mld 39 (2006 – 2007) «Frivillighet for alle»
- St.mld 47 (2008 – 2009) «Samhandlingsreformen»
- St.mld. 11 (2015 – 2016) «Nasjonal helse- og sykehusplan»
- St.mld. 29 (2012 – 2013) «Morgendagens omsorg»
- St.mld.15 (2017–2018) Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017–2019)
- «Omsorg 2020» - regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020
- IS-2620 Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- IS-2076 Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne «Sammen om

mestring»

- Andre relevante planer, rundskriv og veiledere

Gjennomføring og planarbeid

I helhetlig helse- og omsorgsplan vil det omtales en del nye områder som ikke er synliggjort i kommuneplanens samfunnsdel (Kåfjord kommune 2017) og i Strategisk plan for helse og omsorg mot 2023 (Kåfjord kommune 2013). Det er også planlagt og implementert ulike satsninger lokalt, regionalt og nasjonalt siden den gang innen en rekke felt som berører helse- og omsorgssektoren. Helse- og omsorgsplanen skal være et viktig politisk styringsdokument. Her kan man synliggjøre føringer for hvordan politisk nivå ønsker at tilbud skal tilrettelegges til mennesker som benytter helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

Tema for helhetlig helse- og omsorgsplan

Helhetlig helse- og omsorgsplan vil ta for seg en beskrivelse av eksisterende tjenestetilbud i og utenfor kommunen. Det vil også bli gjennomført en SWOT-analyse for å se nærmere på styrker, svakheter, muligheter og utfordringer kommunen vil møte. Det skal også utarbeides en tiltaksliste med prioriterte mål tiltak for planperioden. Dette skal være gjennomgående på alle punktene. Under er det laget en oversikt over temaene som vil bli belyst i planen.

Statusbeskrivelse

Beskrivelse av status for Kåfjord kommune i 2020, inkludert kort beskrivelse av tjenestene og organisasjonskart.

Utfordringer

Beskrivelser av utfordringsbildet slik det ser ut i 2020, samt antatte utfordringer frem mot 2030. Dette inkluderer demografi (særlig befolkningsutvikling) og utfordringer knyttet til nasjonale satsninger som for eksempel samhandlingsreformen og «Leve hele livet». Utfordringsbildet vil også si noe om antatt økning i demensproblematikk med et økende antall eldre og ivaretagelse av mennesker med rus- og/eller psykisk helseplager

Omsorgstrappen

Beskrivelse av omsorgstrappen

Folkehelse og forebygging

Folkehelsestatus for Kåfjord kommune og arbeidet med forebygging på ulike områder innen både somatisk-, tann-, rus - og psykisk helse og vold hos barn, unge og eldre. Tema knyttet til fysisk aktivitet, forebygging, ernæring og underernæring tas inn under dette området.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapsplaner knyttet til helse og omsorgstjenestene som plan for smittevern og atomberedskap samt overordnet beredskapsplan og ROS-analyse. Skal også beskrive psykososialt kriseteam og kriseøvelser.

Habilitering og rehabilitering

Tjenester og tiltak innen rehabiliterings- og habiliteringsområdet i og utenfor Kåfjord kommune i dag og fremover. Hvordan sikre helhetlige og koordinerte tjenester for brukere samt sikre at det er god samhandling mellom tjenesteområdene.

Kompetanse

Strategi for kompetanseheving i tjenestene vil være et sentralt tema

Rekruttering

Rekruttering av helsepersonell til kommunale helse- og omsorgstjenester antas å være utfordrende i årene fremover. Strategi for å rekruttere og beholde helsepersonell er derfor en viktig del av en helse- og omsorgsplan.

Velferdsteknologi

Økningen i antallet som har behov for helse- og omsorgstjenester vil øke i årene som kommer. Det satses på velferdsteknologi både lokalt, nasjonalt og regionalt. Målformuleringer og strategier innen velferdsteknologiområdet skisseres som en del av planen.

Interkommunalt samarbeid

Som en liten kommune i Nord-Troms har Kåfjord kommune en rekke avtaler om interkommunalt samarbeid. Eksempler på dette er jordmortjenesten, krisesenter og legevakttelefon. Samarbeidet går både innad i Nord-Troms, samt med Tromsø kommune.

Brukerstyring/medvirkning

Strategi for hvordan brukerstyring og brukermedvirkning ivaretas skal framkomme i planen

Innovasjon

Innovasjon står sentralt i forhold til utvikling av alle tjenester som kommunen utfører. Det vil framkomme av planen hva som planlegges videre i forhold til utvikling av tjenestene, hvilke prosjekter som er igangsatt etc.

Mangfold og inkludering

Kåfjord kommune har lang erfaring med en mangfoldig befolkning og planen skal angi hvordan arbeidet i forhold til mangfold og integrering skal fortsatt skal ivaretas.

Frivillig arbeid/aktivitet og tilbud

Det bør utarbeides en bevist strategi som formulerer mål og tiltak for det fremtidige samspillet mellom frivillig og offentlig sektor på helse- og omsorgsfeltet – både hjelpetiltak og folkehelsearbeid.

Aktiv omsorg

Aktiv omsorg skal blant annet bidra til å fremme mestring, opplevelser, økt fysisk aktivitet, sosial deltaking og god helse i arbeid med ulike bruker/pasient grupper. Dette er et viktig perspektiv i alle deler av helse- og omsorgstjenesten.

Samisk i Helse og omsorg

Kåfjord kommune tilhører forvaltningsområdet for samisk språk, hvor norsk og samisk er likestilte. Dette gir alle rett til å bruke samisk i kontakt med det offentlige; statlige, fylkeskommunale og kommunale organ. Dette betyr blant annet at en har rett til å bli møtt og å bruke samisk i kontakt med det offentlige, rett til å få svar på samisk, kunngjøringer og skjemaer skal være på samisk og en har rett til undervisning i og på samisk.

Tiltak

Alle områdene skal innebære en tiltaksoversikt med eventuell tilhørende kostnadsbeskrivelse.

Organisering

Arbeidet med planen vil være organisert i kommuneadministrasjonen i Kåfjord.

Kommunestyret vil være prosjekteier, UOO vil være planfaglig politisk utvalg og sette prosessen i gang og være fagansvarlig politisk utvalg.

Prosjektledelsen legges til etatsleder/helse- og omsorgssjef og det vil bli opprettet en tverrfaglig prosjektgruppe som vil følge opp planprosessen.

Datainnsamling

Kommuneplanens samfunnsdel vil brukes som bakgrunn for planen. Det vil også bli brukt data fra følgende kilder. Listen er ikke uttømmende.

- Folkehelsesdata for Kåfjord kommune 2019
- Statistisk sentralbyrås befolkningsframskriving og andre statistikker fra SSB
- Kommunal planstrategi 2017 – 2018
- Kommuneplanens samfunnsdel 2015 – 2027
- Ungdata NOVA 2017 og 2018
- Makrodata fra journalsystemer i kommunen knyttet til antall brukere, liggedøgn m.v.
- Innbyggerundersøkelsene
- Brukerplan
- Ulike kartlegginger
- Interkommunal kompetanseplan for Nord Troms

Definisjoner

Samhandlingsreformen: Målet med samhandlingsreformen er bedre folkehelse og bedre helse- og omsorgstjenester på en bærekraftig måte. Strategiene er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre. Pasienter og brukere skal få tidlig og god hjelp nærmest mulig der de bor (Helsedirektoratet, 2017).

Folkehelsearbeid: Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Helsedirektoratet, 2018).

Habilitering og rehabilitering er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til pasientens og

brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet

Medvirkning

I henhold til Plan- og bygningsloven § 5- 1 skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning. Det er i arbeidet med en ny helhetlig helse- og omsorgsplan viktig at brukere og pårørende får mulighet til å komme med innspill tidlig i prosessen. Det er særlig viktig å sørge for medvirkning fra grupper som berøres. I tillegg vil det være viktig å involvere Kåfjord ungdomsråd, Rådet for eldre, Råd for funksjonshemmede samt ulike brukerorganisasjoner, frivillige lag og foreninger. Ansatte og tillitsvalgte vil være representert i prosjektgruppen. Planen vil sendes ut til utvalgte høringsinstanser, samt bli lagt ut på offentlig høring.

Høringsinstanser:

Bygdeutvalg og pensjonistforeninger i Kåfjord kommune
Frivillige lag og foreninger i Kåfjord kommune
Fylkesmannen i Troms
Oppvekstetaten og kulturkonsulenten i Kåfjord kommune
Råd for eldre og Kåfjord kommune
Råd for funksjonshemmede i Kåfjord kommune
Plan, utvikling og driftsetaten i Kåfjord kommune
Troms fylkeskommune
Ungdomsrådet i Kåfjord kommune
Offentlig høring
Brukerorganisasjoner blant annet, RIO, Marborg, NFU
Nordstroms friluftsråd
Universitetssykehuset Nord-Norge, samhandlingsavdelingen
Pasient- og brukerombudet
Samepolitisk utvalg Kåfjord
Senter for nordlige folk
Sametinget
USHT Samisk
USHT Troms

Referanser

Folkehelseinstituttet. (2016). FHI. Hentet fra fhi.no:

<https://www.fhi.no/fp/psykiskhelse/psykiskhelse/livskvalitet-og-trivsel-i-norge/>.

Helsedirektoratet. (2012). Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus – og psykisk lidelse – ROP lidelser. Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet. (2015). Helsebiblioteket. Hentet fra helsebiblioteket.no:

www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/palliasjon/innledning-revidert/definisjon-avpalliasjon.

Helsedirektoratet. (2017, 02). Samhandlingsreformen. Hentet fra helsedirektoratet.no:

<https://helsedirektoratet.no/samhandlingsreformen>.

Helsedirektoratet. (2018, 01). Helsedirektoratet. Hentet fra helsedirektoratet.no:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse>.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2010). Lovdata. Hentet fra lovdata.no:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71?q=plan%20og%20byggningsloven>.

Strategisk plan for Helse- og omsorg i Kåfjord mot 2023. Kåfjord kommune (2013)

Kommuneplanens samfunnsdel. Kåfjord kommune. (2015)

Kommunal planstrategi 2017 - 2019. Kåfjord kommune

Særutskrift

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
10/20	Utvalg for oppvekst og omsorg	05.03.2020

Planprogram og organisering av arbeidet med Helse- og omsorgsplan i Kåfjord kommune

Henvisning til lovverk:

- Kommuneloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Lov om helsepersonell
- Lov om pasient og brukerrettigheter
- Psykisk helsevernloven
- Folkehelseloven
- Pasientskadeloven
- Offentlighetsloven
- Forvaltningsloven
- Personopplysningsloven
- Smittevernloven
- Sosiale tjenester i NAV
- Umyndiggjørelsesloven
- Vergemålsloven
- Arbeidsmiljøloven

Lista er ikke uttømmende. Det er flere lover, forskrifter, meldinger og beslutninger som regulerer området.

Vedlegg

- 1 Planprogram for Helse- og omsorgsplan i Kåfjord kommune
- 2 Strategisk plan for helse og omsorg i Kåfjord frem mot 2023

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg- 05.03.2020

Behandling:

Det ble drøftet hvem som skulle representeres fra UOO i arbeidsgruppen, og Lisa Katrine Mo og Dag Runar Wollvik ble foreslått.

Leder for UOO foreslo også at representant fra ungdomsrådet skulle inviteres inn i arbeidsgruppen.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt med følgende tillegg «Fra UOO vil Lisa Katrine Mo og Dag Runar Wollvik delta i arbeidsgruppa. I tillegg vil en representant fra Ungdomsrådet inviteres»

Vedtak:

1. Planprogram for Helse- og omsorgsplan vedtas av UOO og sendes på høring.
2. Kommunestyret vil være prosjekteier, UOO vil være planfaglig politisk utvalg og sette prosessen i gang og være fagansvarlig politisk utvalg.
3. Det etableres en arbeidsgruppe for evaluering av «Strategisk plan for Helse og omsorg frem mot 2023» og gjennomføring av planprosess for å utarbeide ny plan. Det foreslås at 2 representanter fra UOO i tillegg til kommunalsjef og virksomhetslederne i Helse og omsorg er medlemmer i arbeidsgruppen.

Fra UOO vil Lisa Katrine Mo og Dag Runar Wollvik delta i arbeidsgruppa. I tillegg vil en representant fra Ungdomsrådet inviteres.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Planprogram for Helse- og omsorgsplan vedtas av UOO og sendes på høring.
2. Kommunestyret vil være prosjekteier, UOO vil være planfaglig politisk utvalg og sette prosessen i gang og være fagansvarlig politisk utvalg.
3. Det etableres en arbeidsgruppe for evaluering av «Strategisk plan for Helse og omsorg frem mot 2023» og gjennomføring av planprosess for å utarbeide ny plan. Det foreslås at 2 representanter fra UOO i tillegg til kommunalsjef og virksomhetslederne i Helse og omsorg er medlemmer i arbeidsgruppen.

Saksopplysninger:

Kåfjord kommune har en vedtatt «Strategisk plan for Helse og omsorg frem mot 2023». Denne planen ble utarbeidet i 2012 og vedtatt februar 2013. I denne planen var det beskrevet flere tiltak der ett av fokusområdene var planlegging og bygging av nytt helsesenter.

Mye har skjedd siden 2013. Innenfor helse og omsorg i Kåfjord er Kåfjord Helsetun planlagt, bygget og innflyttet. Videre har man fått mange nye statlige føringer og pålegg som i stor grad bestemmer hvilke tjenester vi skal gi til befolkningen.

I ny helse- og omsorgsplan vil det omtales en del nye områder som ikke er synliggjort i kommuneplanens samfunnsdel (Kåfjord kommune 2017) og i Strategisk plan for helse og omsorg mot 2023 (Kåfjord kommune 2013). Det er også planlagt og implementert ulike satsninger lokalt, regionalt og nasjonalt siden den gang innen en rekke felt som berører helse- og omsorgssektoren.

Vurdering:

En ny Helse- og omsorgsplan vil være et viktig styringsdokument for både politikere og ansatte i tjenesten. Her kan man synliggjøre føringer for hvordan politisk nivå ønsker at tilbud skal

tilrettelegges til mennesker som benytter helse- og omsorgstjenestene i kommunen. Gitt de fremtidige utfordringer knyttet til kommunens økonomi og befolkningsutvikling vil en ny plan være viktig i årene som kommer. På møte i UOO 30.01.2020 (sak 3/20) ble det vedtatt at det skal igangsettes en prosess for å utarbeide en ny kommunedelplan for helse og omsorg i Kåfjord, og at denne prosessen skal starte med evaluering av Strategisk plan for helse og omsorg mot 2023 (Kåfjord kommune 2013). Det bør etableres en arbeidsgruppe med representanter fra UOO og administrasjonen for både evaluering og gjennomføring av planprosess.